

Finansdepartementet
Regeringskansliet

Remiss. En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter (SOU 2023:43)

Yttrande

Utredningens förslag om att etablera ett kostnadsfritt elektroniskt system, administrerat av Bolagsverket, för att möjliggöra för upphandlande myndigheter m.fl. att kontrollera uteslutningsgrunder är i huvudsak ett positivt förslag vars syfte Region Gotland ställer sig bakom.

Ett välfungerande och effektivt system för registerkontroll kan dels underlätta och effektivisera för upphandlande myndigheter vid kontroll av uteslutningsgrunderna, dels bidra till att säkerställa att oseriösa aktörer som ska uteslutas verkligen stängs ute från deltagande i upphandlingar m.m.. Vidare skulle ett väl fungerande system bidra till att upphandlande myndigheter över hela landet agerar likadant och på samma information, vilket skulle leda till bland annat ökad likabehandling och förutsägbarhet.

Med det sagt vill Region Gotland framhålla att förslaget som utredningen lagt fram ändå ger upphov till vissa frågeställningar som bör belysas. Dessa frågor kan sammanfattas under rubrikerna rättssäkerhet, integritetsskydd och effektivitet. Nedan redogörs för var och en av Region Gotlands synpunkter under aktuell rubrik och med hänvisning till relevant avsnitt i SOU 2023:43 där synpunkten gör sig relevant.

Rättssäkerhet

Relevanta avsnitt i SOU 2023:43:

- 6.2 Kontroll av brott

I enlighet med Utredningen kommer Bolagsverket att genomföra en initial granskning av eventuella brottmålsdomar. Denna granskning sträcker sig dock inte längre än att Bolagsverket sorterar bort uppenbara fall där domen saknar relevans för prövningen. Innebörden av detta är att varje enskild upphandlande myndighet självständigt kommer att behöva bedöma och analysera om en och samma dom i en viss upphandling utgör grund för uteslutning eller inte. Något samlat ställningstagande kommer därmed inte att finnas, utan varje enskild upphandlande myndighet kommer behöva göra denna prövning självständigt. Detta bedömnings-

och analysarbete är ett potentiellt komplicerat arbete som kräver juridisk kunskap. Detta eftersom prövningen innebär att upphandlare och andra som deltar i en upphandling ska göra en juridisk prövning av om den gärning som någon dömts för, motsvarar formuleringarna i upphandlingslagstiftningen och upphandlingsdirektivet. Noterbart är att detta analysarbete många gånger kan komma att behöva utföras av anställda som saknar både utbildning i och närmare kunskap om svensk straffrätt.

Även om det skulle leda till en större arbetsbörda för Bolagsverket så skulle det ur ett rättssäkerhetsperspektiv sammantaget vara lämpligare om Bolagsverket genomförde prövningen av domarna fullt ut. Detta för att säkerställa att alla upphandlande myndigheter i Sverige bedömer samma omständigheter på samma sätt, att den juridiska analysen blir korrekt genomförd och för att det är enklare att samla nödvändig kompetensen på en myndighet istället för att alla myndigheter som upphandlar ska införskaffa denna kompetens.

Integritetsskydd

Relevanta avsnitt i SOU 2023:43:

- 7.1 Uppgifter om brott

Utredningens förslag innebär att bl.a. att känsliga personuppgifter, i form av uppgifter ur belastningsregistret, kommer att behandlas av ett potentiellt stort antal upphandlande myndigheter och andra. Även om hanteringen i och för sig är laglig och förutsättningar för att hantera dessa personuppgifter finns, så är det en ofrånkomlig risk att antalet felaktiga hanteringar av dessa personuppgifter ökar samtidigt som antalet behandlingar av dessa personuppgifter ökar över hela landet. I ett integritetsskyddsperspektiv, ur såväl respektive upphandlande myndighets som enskildas perspektiv, vore det istället önskvärt om hanteringen av dessa uppgifter kunde koncentreras till den som är ansvarig för systemet för registerkontroll på ett lämpligt sätt.

Effektivitet

Relevanta avsnitt i SOU 2023:43:

- 8.5.2 Särskilt om kontroll av utländska medborgare
- 9. Den samordnade registerkontrollen ska ersätta systemet med sanningsförsäkringar

Systemet för registerkontroll kommer i princip inte omfatta utländska anbudsgivare och dess företrädare. Inte heller omfatta alla de grunder som i lagstiftningen kan utgöra skäl för uteslutning. I och med detta är det också klart att det arbetssätt som används idag inte kommer kunna upphöra i och med införandet av systemet för registerkontroll.

Sett i ljuset av att införandet av ett system för registerkontroll kommer vara förenad med en substantiell kostnad för staten, både initialt och över tid, kan det ifrågasättas om det verkligen framstår som effektivt att införa ett system för registerkontroll där dubbla arbetssätt för att kontrollera uteslutningsgrunder införs. Visserligen kan delar av arbetet förenklas och effektiviseras, samtidigt som det dock innebär att ytterligare arbetsmoment införs i varje upphandling. Avslutningsvis ställer sig Region Gotland frågande till om två olika arbetssätt för utländska respektive svenska leverantörer överensstämmer med den upphandlingsrättsliga likabehandlingsprincipen.

Avslutningsvis

I övriga delar av SOU 2023:43 finner inte Region Gotland skäl att lämna några synpunkter eller kommentarer.

Regionstyrelsen

Meit Fohlin
Ordförande Regionstyrelsen

Stefan Hollmark
Regiondirektör